

کاربرد nwp مدل دهماهای سطحی در ردگیری ابر از طریق ماهواره.

Remote sensing 2001, vol 22

اعضای انجمن سلطنتی آب و هواشناسی هلند
A. feijt and De Valk، مؤلفان

حجت قانع

کارشناسی جغرافیای طبیعی

خلاصه: با افزایش تعداد مدل‌های ماهواره‌ای ردیاب ابر که شامل استفاده از مدل‌های رقومی حرارت سطحی (nwp) برای پیش‌بینی هوا است از این مدل‌ها در محدوده طیف مادون قرمز حرارتی برای ردیابی ابر استفاده می‌شود.

مدل حرارت سطحی (numerical weather prediction) nwp و دمای تابش سطحی ماهواره در آسمان بدون ابر دارای همبستگی خوبی می‌باشند. بررسی‌های اروپائیان در سال ۱۹۹۷ بر این مطلب دلالت می‌کنند که این همبستگی در روی خشکیها به محل و زمان روز وابسته است. در این مقاله نشان داده شده که همبستگی متفاوت، اثرات گوناگونی در چگونگی

بخش دوم: تفاوت بین حرارت سطحی مدل و دمای تابش سطحی ماهواره: در نتیجه مطالعات مختلفی که بین حرارت سطحی مدل و دمای تابش سطحی ماهواره انجام شده اطلاعات خوبی توسط (De Valk, feijt 1998) جمع آوری شده است. نواحی تحت مطالعه 25°E تا 25°W و 75°N تا 55°N می باشد (شکل ۱) که اکثراً به نواحی پوشیده شده توسط عوارض طبیعی محدود شده است و در آن از ردیاب متعدد در توصیف طرحها و نقشه های KNMI در نواحی ساعت زمانی متعدد (De Valk et al 1998) برای مطالعه روی خشکیها در مواردی که آسمان بسیار بوده استفاده شده است. در مشاهدات جوی میزان پوشش ابری موجود در آسمان توسط داشتمندان (سازمان جهانی آب و هوایشناسی WND) بر اساس آئین نامه های این سازمان انجام می شود (WMO 1996, 1998) هر کدام از مشاهدات «سازمان جهانی هوایشناسی» سینوپتیک در تصاویر متعدد با پیکسل های 3×3 (در مرکز نواحی موردنظر $15 \times 27 \text{ km}$) جمع آوری می شوند که در T_{diff} تفاوت حرارتی، برای همه آنها ۹ پیکسل وجود دارد برای تبدیل ارزشها و داده ها به میزان درجه حرارت، ضریب درجه بندی مادون قرمز را بکار می بردیم. که با استفاده از استانداردهای مادون قرمز تولید شده اند. پیکسل های شبکه نقطه ای (HIRLAM) حدود 50×50 پیکسل است و در منطقه این شبکه نقطه ای (HIRLAM) حدود 5 پیکسل متعدد وجود دارد. نواحی ساعت زمانی متعدد به ۲ بخش تقسیم می شوند و ایستگاه هایی که برای بدست آوردن اطلاعات کافی سینوپتیک در محل متمرکز شده اند که مشخصات داده های آماری مهم در هر ماه را از طریق T_{diff} محاسبه می کنند.

Mیانگین توزیع فراوانی فرض می شود در بخش دوم T_{diff} توزیع فراوانی آن برای آوریل ۱۹۹۷ در (زمان جهانی هماهنگ شده 12^{UTC} در خطوط $3^{\circ}, 8^{\circ}$ و 13° نشان داده شده اند. خط 3° شامل سواحل شمالی آفریقا و جنوب اسپانیا است خط 8° شمال و شمال شرقی اسپانیا و جنوب فرانسه است و خط 13° شمال فرانسه، هلند، انگلستان و Belgium است.

ردیابی ابرها در طیف مادون قرمز دارد در نتیجه بخش های پوشیده از ابر در آسمان، با استفاده از مادون قرمز حرارتی مشخص می شود که خود این امر می تواند تاثیر زیادی در شناخت کیفیت ابرها توسط آب و هوایشناسان خصوصاً با توجه به تغییرات روزانه بخش های پوشیده از ابر در آسمان داشته باشد. در روش جدید میزان ردیابی ابر در طیف مادون قرمز در تمامی طول روز با کیفیت یکسانی صورت می گیرد. و میزان ارزش داده ها برای استفاده کنندگان معمولی کمتر در نظر گرفته شده است (تا بتوانند بر احتی از آن استفاده کنند) و به این دلیل میزان کیفیت شان در مادون قرمز بهبود یافته است این روش ها در تحقیقات آب و هوایشناسی می توانند در تعیین زمان و قوع حوادث قریب الوقوع مورد استفاده قرار گیرد.

مقدمه: در بسیاری از روش های ردیابی ابر در تصاویر ماهواره ای از مدل های حرارت سطحی جو استفاده می شود که آستانه آشکارسازی حرارت تایید شده را توسط ماهواره ها مشخص می کنند (Derrieneta de Valk) در آینده به نسل دوم ماهواره های متعدد (MSC) که شامل آزمایش یک الگوریتم ردیاب ابر است در حال آماده سازی است. تصور می شود که مدل NWP همبستگی زیادی با دمای تابش سطحی ماهواره در فضای باز و بدون ابر داشته باشد. مطالعاتی که اخیراً توسط (De Valk, feijt 1998) انجام شده نشان می دهند که بین مدل سطحی حرارت و دمای تابش سطحی ماهواره تغییرات روزانه زیادی وجود دارد و انتظار می رود که بازده ردیابی در آزمایش مادون قرمز دارای فوایدی باشد هر چند که یک اثر موقتی متفاوتی بین این مدل و مدل حرارتی ماهواره دیده می شود. در این مقاله نتیجه بررسی هایی که در این زمینه در سال ۱۹۹۷ در اروپا انجام شده، آورده شده است. نتایج بدست آمده وجود تغییرات روزانه را در کیفیت ردیابی ابرها توسط امرواج مادون قرمز، بوضوح نشان می دهد. روشنی جدید هم برای آزمایش میزان بازده و کارآیی ردیابی ابر در تمام طول روز آزمایش شده است که اجازه بهینه سازی میزان ارزشها بدست آمده را به ما می دهد، که نتیجه آن بالا رفتن و بهبود قابل توجه کیفیت آزمایش های مادون قرمز می باشد.

ابرها و ردیابی شان توسط تصاویر متّوست معرفی شده است.

۲/۱ تلقیق: علت عدم تطبیق درست ابرها در مشاهدات جوی

با موقعیت پیکسل‌های متّوست عبارتند از:

۱. عدم تطبیق در موقعیت جغرافیایی

۲. عدم تطبیق در زمان مشاهدات سینوپتیک و زمان اندازه‌گیری ماهواره

۳. نفاوت در مشاهده هندسی بین ماهواره و بیننده

در اندازه‌گیری متّوست حدود نیم پیکسل خطای فاصله‌ای (فضایی) وجود دارد (diek man waard 1992) یکی از پیکسل‌ها حدود $5 \times 9 \text{ km}$ در شمال غربی اروپاست، علاوه بر این مشاهده‌گر جوی کاملاً در مرکز پیکسل متّوست واقع شده است پس موقعیت محل‌ها در مشاهدات سینوپتیک کنونی امکان دارد حدوداً یک پیکسل در تصاویر متّوست جابجا شود.

تصاویر گرفته شده توسط متّوست در غرب اروپا ۶ دقیقه مانده به ساعت ۱۵ قابل دسترسی است و مشاهدات جوی آن در

هوای ابری صورت می‌گیرد، بر طبق مقررات سازمان WMO

برآورد زمان گرفتن تصاویر ۱۰ دقیقه قبل از ساعت ۱۵ است و مدت زمان بین مشاهدات جوی و اندازه‌گیری‌های متّوست ۷

دقیقه مانده به ساعت ۱۵ است و در طی این مدت ابرها می‌توانند با سرعت 10 ms^{-1} به طول 4 km جابجا شوند. بر

طبق موقعیت‌های دقیق مشاهده شده ابرها در تصاویر متّوست تقریباً نیم پیکسل را اشغال می‌کنند. علت دیگر عدم تطبیق به دلیل میدان دید محلی متفاوت ناظر و متّوست است. میدان

دید یک مشاهده‌گر در درجه اول به میزان ارتفاع، پوشش ابر، عرض جغرافیایی ایستگاه مشاهده‌گر واگسته است. بر طبق

مقررات سازمان بین‌المللی هواشناسی (WMO) ناظر باید تنها ابرهایی را که زاویه دیدشان بیشتر از 10° است را گزارش کند

علت این امر اینست که تخمين کامل ارتفاع ابرها در کمتر از این زاویه دید بدستی ممکن نیست، بجز گزارش‌های داده شده از ابرهای کومولونیمیوس، این امر برای ابرهای پائینی که دارای

وسعت کمتری هستند کمتر مصدق دارد و ما را قادر می‌سازد تا با مشاهده دورنمایی از چشم‌اندازشان مشخصاتشان را بدستی

تخمين بزنیم که تصویر این مسئله در شکل ۴ آمده است. این حالت در استراتوس پائینی که میدان مشاهده آن از چند کیلومتر

بیشتر باشد هم ممکن می‌باشد. کومولونیمیوس در فاصله کمتر از 10 km از سطح زمین دیده شود در بسیاری از اوقات در

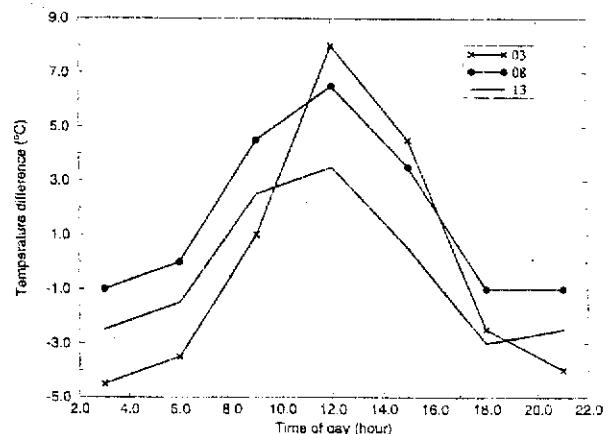

Figure 3. Diurnal variation of T_{diff} for segments 3, 8 and 13.

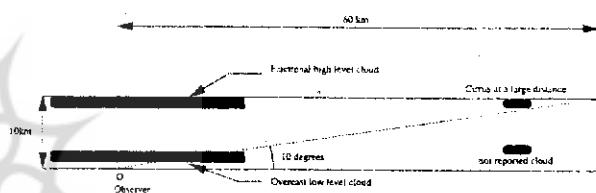
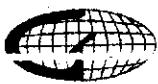

Figure 4. Synoptic observational conditions for low clouds and high clouds nearby and at a large distance.

روشن است که میزان T_{diff} در عرض‌های پائین دارای وسعت و توزیع بیشتری است در شکل شماره ۳ تغییرات روزانه T_{diff} در خطهای ۳ و ۸ و ۱۳ نشان داده شده است. میزان گسترش دامنه T_{diff} در خط ۳ از $4/5^\circ \text{C}$ تا 8°C در ظهر است. میزان گسترش توزیع اختلاف درجه حرارت در آن بین 16% تا 85% است و میزان گسترش آن از 3°C در شب تا 6°C در ظهر است. در بخش چهارم میزان این تغییرات روزانه بر روی مادون قرمز بررسی شده است. در بخش بعدی تجزیه و تحلیل این مدل‌ها توضیح داده می‌شود.

روش‌های اندازه‌گیری؛ در این بخش مشاهدات جوی پوشش ابر در اروپا در هوای ابری و بدون ابر و نتایج ردیابی شان در مادون قرمز حرارتی در تصاویر متّوست بررسی می‌شود. اندازه‌گیری‌ها در سه ساعت یکبار در آوریل ۱۹۹۷ انجام شده است (خطوط ۳ و ۸ و ۱۳) با مقایسه داده‌های این مشاهدات با تفاوت‌هایی مواجهه می‌شویم که ناشی از مشاهدات سینوپتیک ابرهایی است که دارای گسترش فضای بسیار زیاد نسبت به اندازه یک پیکسل در متّوست است. در بخش ۳/۱ مشکلات موجود در آینده بررسی شده در بخش ۳/۲ روش‌های کاربردی اندازه‌گیری

پیکسل. DC یا توان ردیابی: نسبت عددی میزان ردیابی در آسمان پوشیده از ابر در مواردی است که بیشترین حجم ابر در آسمان گزارش شده است.

۳/۲/۲ یا کارایی ردیابی؛ برای بیشتر افراد تشخیص ابرها در آسمان، در میان تکه‌های پوشیده شده آسمان از ابر دشوار است برای ردیابی درست ابرها باید مواردی که آسمان از ابر پوشیده شده است مورد توجه قرار گیرد در حالیکه ردیابی در اندازه‌های کم‌ابر و شرایط مناسب آب و هوایی اهمیت کمتری دارد، برای بدست آوردن قدرت بالای ردیابی و کارآمد بودن آن، آسمان باید پوشیده از ابر باشد تا ردیابی با بازده بیشتری صورت گیرد (کارایی ردیابی *detection efficiency*). بنابراین باید میزان کیفیت ردیابی را بررسی کنیم، Cf یا تکه‌های ابر از کدھای گذاشته شد در پوشش جوی اخذ می‌شوند (sccc) که در ادامه مقاله شکل شماره ۲ جدول‌بندی شده می‌وید این مطلب است.

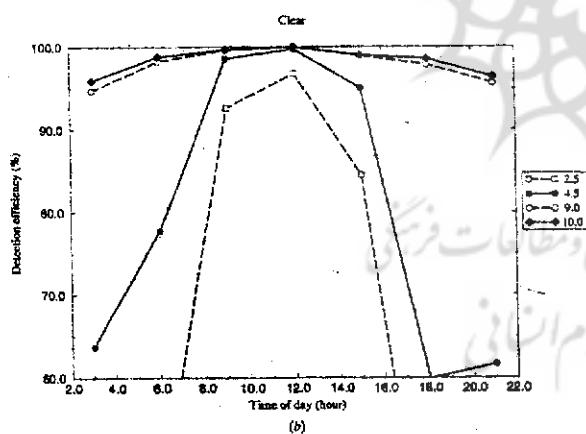

Figure 6. Diurnal variation of the detection efficiency for segment E April 1997 when a fixed threshold is applied throughout the day ranging from 2.5 to 10.0°C (a) cloudy cases; (b) clear cases.

بازده ردیابی = نسبت کل تکه‌های مشخص پوشیده از ابر تقسیم بر کل تکه‌های مشاهده شده توسط ناظر است.

کارایی ردیابی میزان ابر

$$\text{De}_{\text{cloudy}} = \frac{\sum \text{all observation DC(scoc)}}{\sum \text{all observations cf(scoc)}}$$

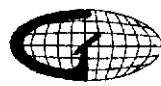
خصوصیت دیگر اندازه‌گیری‌های ردیاب ابر، کارایی این

تجزیه و تحلیل‌های فضایی متعدد وجود دارد. واضح است که میدان دید مشاهده‌گر در آسمان بدون ابر بیشتر است در صورتی که اگر آسمان از بخش‌های کوچکتری از ابر پوشیده باشد پیکسل‌های مجاور ایستگاههای سینوپتیک دارای ابر هستند در جاهای دیگر ابری وجود ندارد برای کامل کردن تطبیق نتایج ردیابی باید بدانیم که ابرها در کدامیک از پیکسل‌های متعدد دیده می‌شود واضح است که این اطلاعات در دسترس نیست پس احتمال می‌رود ابرها در فاصله‌های نزدیک از ایستگاههای سینوپتیک موجود باشد. تعداد پیکسل‌های پوشیده از ابر در متعدد به موقعیت پیکسل‌های متعدد وابسته است. مثلاً ابری با اندازه‌های فیزیکی کوچک در وسعتی حدود ۴ پیکسل واقع می‌شود در نتیجه رابطه بین تکه ابر و علامت عددی پیکسل توسط برنامه آشکارساز بدرستی تعریف نمی‌شود. گذشته از این واضح است که بیشترین مشکل توزیع این نظم (در پیکسل‌ها) از نقطه نظر ناظر سینوپتیک است. اینکه چگونه می‌توان مشکلات و اثرات این تطبیق را حل کرد با تعریف معیارهای ردیابی ابر در ادامه بخش توصیف شده است

۳/۲ معیارهای ردیابی:

۳/۲/۱ توانایی‌های ردیاب؛ در هر یک از مشاهدات سینوپتیک یک همبستگی ارزشی در پیکسل تصاویر متعدد فرض شده است و اندازه آن وابسته به تطبیق پوشش ابر گزارش شده در آنهاست و میزان آن توسط ردیابهای ابر مشخص می‌شود گزارش‌ها میزان ردیابی ابرها را بدرستی مشخص دارای علامت ابری درست گزارش شده‌اند.

نواحی تطبیقی برای ردیابی بهتر تکه‌های ابر موجود در آسمان تا اندازه ممکن کوچک انتخاب شده‌اند بنابراین اندازه کوچکترین نواحی تطبیقی 1×1 پیکسل است. برای نواحی که دارای تکه‌های ابری کوچکتری هستند نواحی وسیعتری انتخاب می‌شود که به ما اجازه دیدن ابرهای سیروس را توسط ناظر در اندازه‌های کوچکتر می‌دهند. در ادامه مشاهدات جوی تصویر متعدد مناطق تطبیقی به اندازه 9×5 پیکسل برای هوا بدون ابر و 1×1 پیکسل برای موارد پوشیده شده از ابر بررسی می‌شود نواحی تطبیقی ترجیحاً باید به شکل مریع باشند پس با کاهش مقدار بخش‌های پوشیده شده از ابر در آسمان، اندازه نواحی تطبیقی افزایش می‌یابد 1×1 پیکسل، 5×3 ، 3×2 ، 2×1 ، 5×5

شکل میزان ردیابی در آزمایش مادون قرمز صرفنظر از آستانه ارزش‌ها تغییرات روزانه منظمی را نشان می‌دهد. در نتیجه بخش‌های پوشیده از ابر مجدداً در آزمایش مادون قرمز براساس این نتایج نشان داده می‌شوند حاصل تغییرات روزانه از داده‌های گفته شده از ردیابی ابرها، از مقدار کم ابر در طول روز و مقدار زیاد آن در طول شب حکایت می‌کند (بدون در نظر گرفتن طبقه‌بندی ابرها در پهنه‌های پر ابر و کم ابر آسمان) که خود این امر می‌تواند اثر مهمی در شناخت کیفیت ابر توسط آب و هوای انسان‌سان داشته باشد. خصوصاً با تغییرات روزانه بخش‌های پوشیده از ابر در آسمان و سرویس گزارش روزانه آب و هوا می‌توان از این تغییرات روزانه برای روشن کردن بازده مطلوب ردیابی برآختی استفاده کرد. در این مقاله روش‌های خوبی در انجام آزمایشات مادون قرمز حرارتی طرح شده که برای آینده جای امیدواری دارد. با توجه به یکسان بودن میزان ردیابی در تمام طول روز در این بخش روش‌های اجرای تغییرات روزانه معرفی می‌شوند در گفته‌های قبل میزان De_{cloudy} بر عکس تغییرات روزانه T_{diff} است و مادر فرمول زیر آنرا جزو آستانه ارزشها در نظر می‌گیریم.

$$1) \quad t_{sat} < t_{nwp} - vt$$

$$2) \quad \text{آستانه ثابت } T_{diff} (vt = ft - T_{diff}) \quad \text{آستانه ارزشها}$$

vt = (variable - threshold)

ft = (fixed - threshold)

T_{sat} = Temperature satellite

ارزش‌های از آمار برداری های ۳ ساعته از هر قطعه به مدت یکماه بدست آمده است که در بخش ۲ توضیح داده شده‌اند (به شکل ۲ نگاه کنید). البته نتایج الگوریتم‌ها برای آوریل ۱۹۹۷ نتایج بهتری را نشان می‌دهد (در شکل ۷، در سه حالت نشان داده شده‌اند) در سمت چپ شکل (a) تغییرات روزانه نشان داده شده است در خطهای ۳ و ۸ و ۱۳ میزان بازده ردیابی بصورت خط با آستانه ثابت در طول روز نشان داده شده‌اند. (میزان T_{diff} در طول معادله ثابت است) دو ایر خالی جدول به این امر دلالت می‌کند که آستانه متغیرهای در ساعت ۳ UTC تمام طول روز و شب ثابت است.

ردیاب‌ها در نواحی بدون ابر است در پیکسل‌های De_{clear} علامت ابر وجود ندارد و در مشاهدات، مناطق منطبق بر آن بدون پوشش ابر دیده می‌شود. میزان آزمایش مادون قرمز هنگامی جواب قطعی می‌دهد که میزان De_{clear} و De_{cloudy} برابر با ۱۰٪ باشد.

۴- تاثیر متفاوت بین T_{sat} ، T_{nwp} در عملکرد ردیابی؛ میزان پیکسل‌های دارای ابر در مادون قرمز از فرمول زیر بدست می‌آید؛ اکثر الگوریتم‌های این آستانه در روز در بالای نواحی وسیع ثابت است. (آستانه حرارتی - $t_{nwp} < t_{sat}$) در این قسمت تفاوت‌های روزانه متغیر بین حرارت مدل و دمای تابش سطحی ماهواره (T_{diff}) نشان داده می‌شود که اثر مهمی در انجام آزمایش مادون قرمز دارد در بخش ۵ میزان کارایی ردیابی توسط مادون قرمز حرارتی در آوریل ۱۹۹۷ انجام شده معرفی شده است. براساس بازرگانی‌هایی که هر ۳ ساعت یکبار انجام شده است، شکاف‌های موجود در گرفتن داده‌های متشوست نتیجه‌ای برای utc ندارد و آستانه آن در 45° است. محدوده De_{cloudy} از 75% در ساعت ۱۲ UTC تا 95% در ساعت ۲۱ UTC است و محدوده De_{clear} از 99% در ساعت ۱۲ UTC تا زیر 60% در ساعت ۱ UTC است. هم مانند T_{diff} در بخش ۳ تغییرات روزانه یکسانی را نشان می‌دهد در حالیکه De_{cloudy} بصورت بر عکس نشان داده می‌شود. در نتیجه عالم موجود در تغییرات روزانه همبستگی بین حرارت سطحی مدل و دمای تابش سطحی ماهواره را نشان می‌دهد.

$De_{clear} = Detection efficiency_{clear}$

البته بدون یک آستانه مشخص در شکل (a,b) میزان آستانه ارزش‌های ردیابی شده از $2/5$ تا 10% است در بخش ۸ برای آوریل ۱۹۹۷ نشان داده شده است.

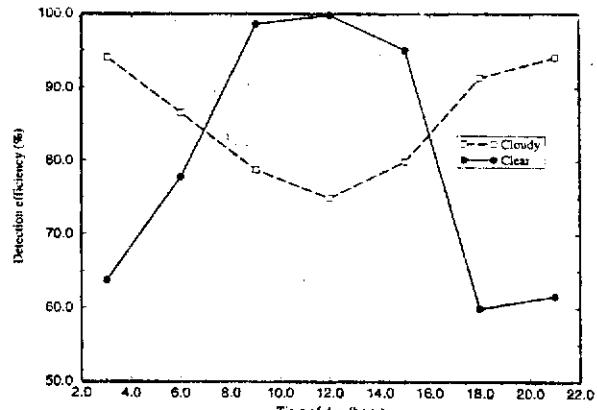

Figure 5. Diurnal variation of De_{cloudy} and De_{clear} for segment 8 April 1997 when a fixed threshold of 4.5°C is applied.

(برای قسمت هائی که طول روزشان کمتر است استفاده می‌شود) $T_{\text{diff}}(3\text{utc})$ - آستانه ثابت = آستانه متغیرهای (3utc) مربعهای خالی بر این امر دلالت می‌کند که آستانه متغیرها در ۱۲utc ثابت فرض می‌شود. برای بخش‌هایی که بیشترین طول روز را دارد از فرمول روپرتو استفاده می‌شود.

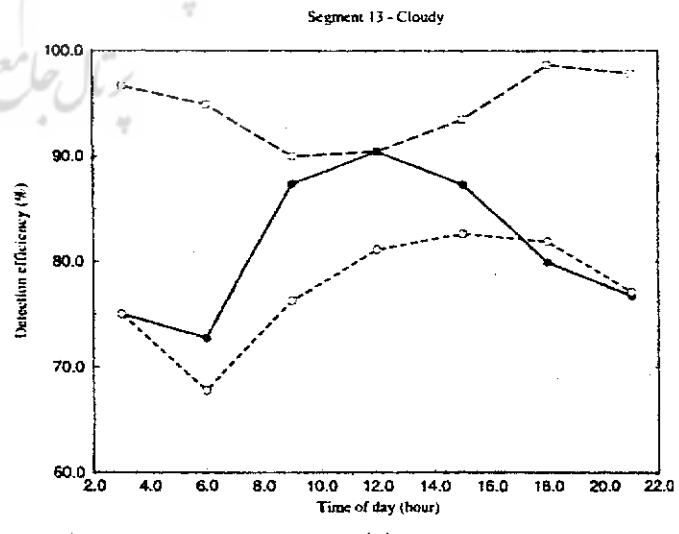
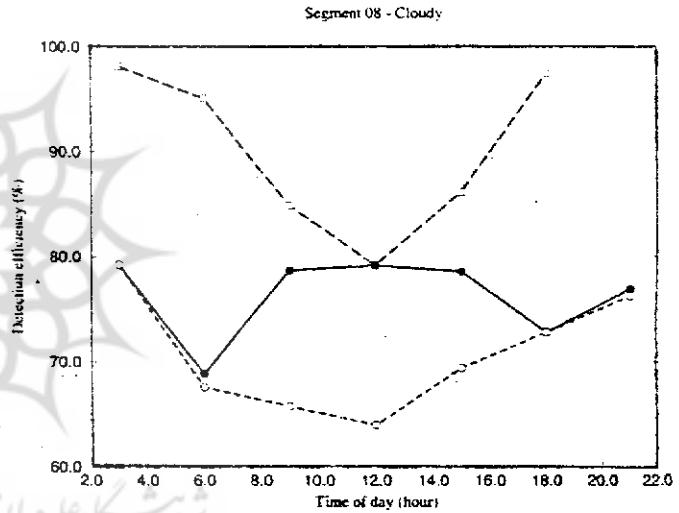
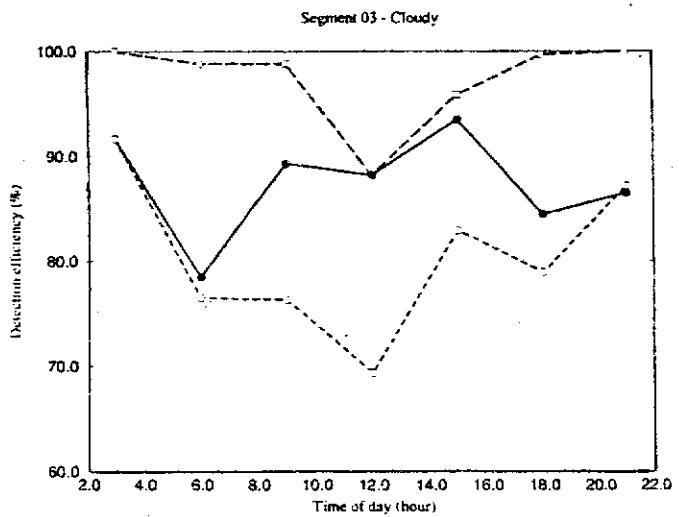
$T_{\text{diff}}(3\text{utc})$ - آستانه ثابت = آستانه متغیرها در ساعت ۱۲utc دوایر خالی موجود در خطوط منحنی در بالای شکل (a) نشان داده شده است. بنابراین این آزمایش بهترین نتیجه را برای شرایط ابری در سرتاسر طول روز برای آستانه متغیر ۱۲utc می‌دهد. به هر حال ردیابی ابر در فضای باز (شکل (b) غیرقابل قبول است. میزان De_{clear} در طول شب زیر ۴٪ می‌باشد. دایره‌های خالی در بالای شکل (b) میزان بازده بهترین نتایج قابل حصول در ردیابی ابرها در فضای باز برای آستانه متغیرهای در ساعت ۱۲utc است در شکل (a) ردیابی موقعیت‌های ابری در جدول بصورت منحنی‌های مقعر نشان داده شده است.

جهانی هماهنگ شده (زمان جهانی) ut (زمان coordinated universal time) $= utc$

مشکلی که برای آینده وجود دارد کم کردن میزان تغییرات روزانه در میزان ردیابی است ما برای تغییر آستانه ارزشها با تغییرات متصادی در De_{clear} و De_{cloudy} از جمله کاهش گستردگی در

و افزایش آن در De_{cloudy} مواجه هستیم.

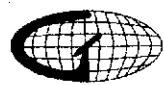
تفسیر؛ در قسمت ۸ و ۳ (De_{clear} ، De_{cloudy}) تغییرات روزانه متفاوتی را به دلیل تفاوت بین حرارت سطحی مدل و دمای تابش سطحی ماهواره نشان می‌دهند. که این تغییرات می‌تواند در هر دو برابر باشد به منظور برآورده میزان T_{diff} در طول روز از تغییر آستانه ردیابی استفاده می‌شود. نتایج بخش ۱۳ در شکل بصورت منحنی برای De_{clear} ، De_{cloudy} نشان داده شده است. بنابراین تغییرات روزانه نمی‌تواند تنها به دلیل تفاوت حرارتی باشد در این بخش ما می‌توانیم از روشهاییمان برای انجام یکسانسازی در میزان ردیابی ابرها در مادون قرمز حرارتی استفاده کنیم. اما قادر به از بین بردن تغییرات روزانه در میزان ردیابی آن نیستیم. روشهای توصیف شده در بالا اثر مثبتی بر انجام آزمایش مادون قرمزدار خصوصاً با توجه به نمونه گیری

(a)

$$vt \ 3\text{utc} = ft - t_{\text{diff}}(3\text{utc})$$

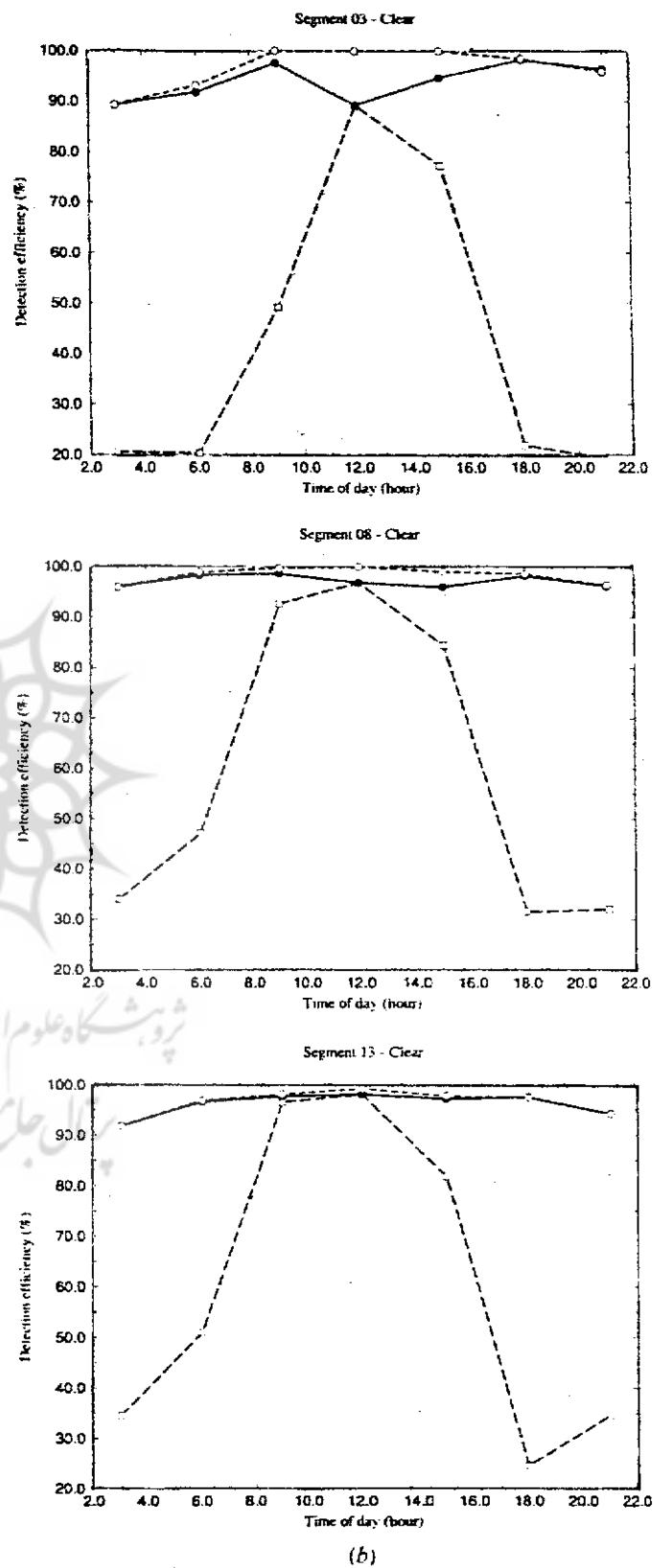
$$vt - \text{variable} - \text{threshold}_{3\text{utc}} = \text{fixed} - \text{threshold} -$$

همبستگی بین سطح مدل و حرارت ماهواره نشان می‌دهد البته محدودیتهای فوق در فضای قابل دسترسی می‌باشد. تجزیه و تحلیل موقعیت ارزش داده‌های یک ماه در نواحی که تعداد پیکسل هایشان 15×10^6 می‌باشد، انجام می‌شود. در بعضی از نواحی به علت تراکم شبکه‌های ایستگاههای هواشناسی و مشاهدات جوی با اندازه کوچک، مدت زمان نمونه گیری می‌تواند کمتر باشد. در بخش ۱۳ در یک منطقه ۳۰۰۰ مشاهده جوی در ازای هر سه ساعت یکبار در آوریل ۹۷ انجام شده است. اما در افریقای شمالی (بخش ۳) در همان سال و در هر سه ساعت یکبار تنها ۱۰۰ مشاهده جوی انجام شده است در نتیجه ارزش‌های بدست آمده برای T_{diff} در میزان ردبایپ ابر در بخش ۱۳ نسبت به بخش ۳ که مشاهدات جوی آن کمتر است اعتبار بیشتری دارد. راه حل این مشکل در نمونه گیری از ارزشها و داده‌های بدست آمده و استفاده از آمارگیری در فضای وسیع می‌باشد که تجزیه و تحلیل پوشش گیاهی، نوع خاک و ناهمواریها در داخل یک ناحیه می‌تواند متفاوت باشد.

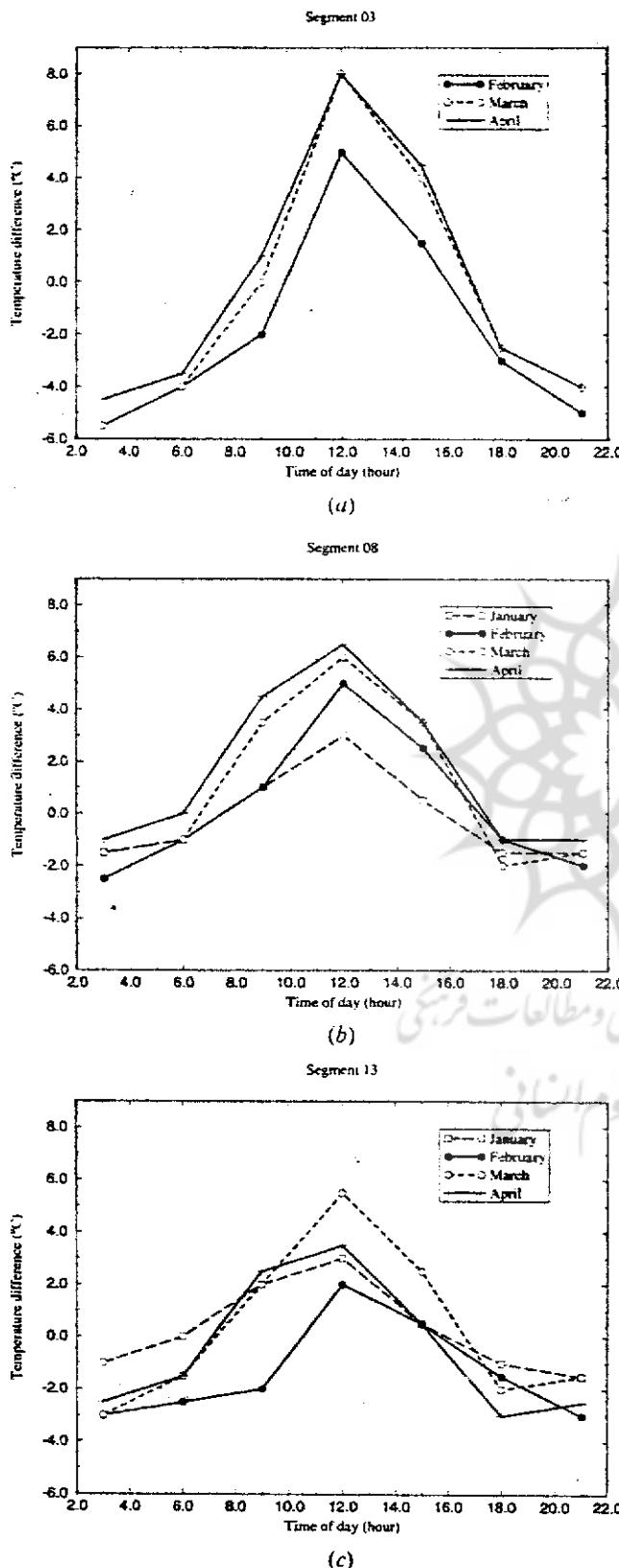
با استفاده از ابزار تابش سنج با توان تفکیک بسیار (AVHRR)^(۱) بالا می‌توانیم یک پوشش ابری مناسب و قابل اطمینان بدست آوریم و از مشتقات طرح Apollo در مقیاس کوچکتر به نسبت میدان دید لحظه‌ای متوجه استفاده کنیم. اندازه همبستگی بین سطح مدل و حرارت ماهواره می‌تواند در مقیاس شبکه‌ای بدست آید متأسفانه نمونه گیری‌های روزانه به بخش مرکزی نواحی متوجه محدود شده است و آنها تنها در مدار قطبی ماهواره در هر روز از ۴ مورد تجاوز نمی‌کنند.

یک منبع دیگر مشکلات در مشاهدات جوی، کیفیت متفاوت مشاهدات در یک ساعت روز در یک منطقه است مخصوصاً مشاهدات جوی در شب که مقدار ابرها کمتر است نادرست‌تر از روز است. به حال این موقعیتها با قسمت‌های زیاد پوشیده شده از ابر، در De_{cloudy} پوشیده می‌شوند و به دلیل سنگین بودن حجم‌شان، در De_{cloudy} موقعیت‌هایی که مقدار ابرشان کم است در یک مسافت یا فاصله قرار دارند و به همین دلیل روش برآورد موقعیت ابرها تأثیر کمی روی De_{clear} دارد. در طول روز شرایط مشاهده متفاوت است چون راه عبور اشعه خورشید از

(b)

از داده‌ها می‌توان به دستاوردهای بهتری دست یافت. استفاده از اطلاعات بدست آمده از مشاهدات جوی آسمان بدون ابر یک

جوی ابرها در فضای باز و شرایط بدون ابر آسمان برای آوریل ۹۷ بوده است. تفاوت‌های حرارتی تغییرات روزانه مشخصی را

میان ابرها به ارتفاع ابر وابسته است پس میزان نور (بازتابش ابر) بصورت یک پوشش نازک در سپیدهدم و هنگام غروب به نسبت هنگام ظهر بهتر مشاهده می‌شود.

روشی که در اینجا ارائه شده نتیجه بررسی‌های اندکی است که اخیراً صورت گرفته است و در آینده نیاز به گسترش شان بیشتر احساس می‌شود. بهرحال از آن بعنوان یکسان‌ساز برای آزمایش میزان مادون قرمز استفاده می‌شود. میزان ارزش‌های بدست آمده برای De_{cloudy} ممکن است از ۹۰ تا ۷۰ درصد و برای De_{clear} بیشتر از ۹۰ درصد در طول روز باشد.

کاربردهای عملی موجود، نتایجی که تا بحال از فرایندهای موجود بدست آمده نشان می‌دهد که از تمام داده‌های T_{diff} در طول ماه آوریل استفاده شده است. (از داده‌های ۱ تا ۳۰ آوریل هم استفاده شده است) در این بخش از تشخیص کاربردهای مؤثر در ارزیابی تغییرات ماه به ماه از همبستگی بین حرارت سطح مدل و دمای تابش سطحی ماهواره بررسی شده است.

در شکل (a-c) داده‌های T_{diff} برای ۴ ماه اول سال ۹۷ نشان داده شده است. مقدار ارزشها برای بخش ۳ در ژانویه نسبت به دیگر داده‌های نمونه‌گیری شده کمتر است. ارزش‌های موجود در بخش ۳ و ۸ افزایش را در طول مدت زمان تا حد ماقریزم نشان می‌دهد در حالی که تدریجاً این ارزشها به سمت مینیمم کاهش می‌یابد. در نتیجه همبستگی بین ماهها بسیار بالا است در این بخش از آستانه اوایل ماه در T_{diff} برای محیطهایی که مادون قرمز در آن مؤثر می‌باشد، استفاده شده است. در بخش ۱۲ بیشترین و کمترین ارزش در پائین تر از ۱۲ UTC در ماههای متواتی یعنی مارس و فوریه آورده شده است. میزان ارزش‌های فوریه و مارس با هم برابر نیست (هیچکدام نماینده دیگری نیست) تغییرات کلی روزانه در T_{diff} از ماهی به ماه دیگر افزایش می‌یابد. این مشاهدات با تجزیه و تحلیل ارزش‌های T_{diff} در سال ۹۷ برای مناطق موجود در بخش ۱۴ و ۱۳ و بخش‌های شمالی ۹ و ۸ نشان داده شده‌اند.

اطلاعات و یافته‌های تغییرات روزانه عمدها از یک ماه به ماه دیگر افزایش یافته و در تمامی طول سال زیادتر شده و افزایش می‌یابد.

پس امکان استفاده از مدل سالیانه T_{diff} در بهینه سازی بازده ردبایی و در کاربردهای محیطی وجود دارد.

در نتیجه شرایط متفاوت روش‌های معرفی شده بین مدل حرارت سطح و دمای تابش سطحی ماهواره براساس مشاهدات

1. msc = meteosat second Generation.

2. wmo = سازمان جهانی آب و هواشناسی world meteorological organization.

3. T_{diff} = Temperature different = تفاوت‌های حرارتی

4. utc = Universal time Coordinated زمان جهانی هماهنگ شده

5. DC = detection capability توان ردیابی

6. De = detection efficiency کارآیی ردیابی

7. Cf = cloud fraction تکه‌های (ذرات) ابر

8. Sccc = Synoptic cloud cover code کد مشاهدات پوشش ابر

9. De_{clear} = detection efficiency کارآیی ردیابی میزان ابر

10. Tsat tempreature satellite ماهواره حرارتی

11. Advanced very high resolution radiometer. تابش سنج با توان تفکیک بسیار بالا

نشان می‌دهند مقدار این تفاوت‌ها در طول روز زیاد و در شب به حداقل خود می‌رسد. حداقل تفاوت در میزان داده‌ها در عرض شمالی است. که در الگوریتم‌های ردیاب حرارت ابر با حرارت سطحی مدل در مادون قرمز توسط ماهواره مقایسه شده است. و آزمایش‌های انجام شده در این مقاله نشان داده شده‌اند و در آن از بازیافت مادون قرمز در بخش‌های پوشیده از ابر استفاده شده که خود می‌تواند اثر مهمی در کیفیت شناخت ابر برای آب و هواشناسان داشته باشد. مخصوصاً با توجه به تغییرات روزانه پوشش ابر در بخش‌های پوشیده شده از ابر در آسمان تأثیر این مشاهدات در اعداد بکار برده شده در ابر بخوبی مشاهده می‌شود. روش معرفی شده جدید در انجام بهینه سازی ردیابی ابر استفاده از داده‌های حرارت سطحی nwp است که گفته شد.

مشخصات آماری اندازه‌گیری دماهای مختلف در یک ماه که در آزمایش میزان مادون قرمز بطور مساوی بکار برده شده است نشان داده شده‌اند. از بهینه سازی این داده‌ها برای فرایند‌های برگشتن خارجی استفاده می‌شود بر روی آنها بهینه سازی صورت می‌گیرد و این روش برای تحقیقات کاربردی آب و هواشناسی بسیار مفید است. در عمل تغییرات روزانه از یک ماه به ماه دیگر متفاوت است. اما با وجود این که این تغییرات هنوز در جای خود باقی است می‌توان از کاربرد این روش در پیش‌بینی وقایع قریب الوقوع از قبیل سرویس‌ها و خدمات آب و هواشناسی استفاده کرد.

